

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia kwietnia 2011 r.

**Pani
Zofia Golonka
Dyrektor Zespołu Szkół
Szkoła Podstawowa i Gimnazjum
w Przysietnicy**

33-342 Barcice

P/10/190

LKR-4101-23-08/2010/2011

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła – na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.) – kontrolę Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Zespole Szkół w Przysietnicy, zwanego dalej Szkołą.

Przedmiotem kontroli była realizacja zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży w latach 2009-2011.

W związku z wynikami kontroli przedstawionymi w protokole podpisanym 29 marca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje – stosownie do art. 60 ustawy o NIK – niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania podejmowane przez Szkołę w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia formalną realizację zadań związanych z zapobieganiem nadwadze i otyłości m.in. poprzez przyjętą podstawę programową kształcenia ogólnego, do której wybierane były stosowne programy nauczania zawierające

elementy: diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Ponadto do poszczególnych przedmiotów włączano ścieżki edukacyjne w podstawie programowej (prozdrowotna).

Do działań związanych z profilaktyką otyłości Szkoła wykorzystywała również monografie pt. *Zasady prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży oraz wskazówki dotyczące aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia* i *Obiady szkolne dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych z podaniem jadłospisów*.

Izba pozytywnie ocenia także aktywność prozdrowotną prowadzoną w ramach zajęć pozalekcyjnych przez Uczniowski Klub Sportowy, który angażował uczniów do aktywności ruchowej, gier i zabaw dostosowanych do wieku, stopnia sprawności i zainteresowań sportowych. W ramach tych zajęć przeprowadzono m.in. mistrzostwa Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w tenisie stołowym chłopców i dziewcząt, piłce siatkowej dziewcząt i chłopców, piłce koszykowej chłopców i dziewcząt.

Stwierdzone nieprawidłowości odnosiły się w szczególności do nieujęcia w programie wychowawczym i programie profilaktyki zadań ukierunkowanych na wspomaganie uczniów z problemami nadwagi i otyłości, braku skutecznych działań zmierzających do obniżenia zainteresowania uczniów żywnością o niskich walorach odżywczych oferowaną w sklepiku szkolnym oraz braku współdziałania z pielęgniarką szkolną w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości.

Z ustaleń kontrolnych wynika, że:

1. Szkoła przejawiała stosunkowo niewielką aktywność w realizacji programów kształtujących prawidłowe nawyki żywieniowe i profilaktykę otyłości, gdyż zatwierdzony w 2007 r., przez Instytut Żywienia i Żywności, program edukacyjny pt. „Trzymaj formę” realizowany był tylko w roku szkolnym 2008/2009, i w II semestrze roku szkolnego 2010/2011, a programu Ministra Edukacji Narodowej, pn. „Szkoła Promująca Zdrowie” w ogóle nierealizowano.

Nieuczestniczenie w realizacji programów promujących prawidłowe nawyki żywieniowe Dyrektor Szkoły uzasadniała brakiem obowiązku przystąpienia do tych programów oraz wykonywanie podobnych zadań poprzez realizację podstawy programowej dla gimnazjum – edukacji zdrowotnej.

2. W Programie Wychowawczym Szkoły i Programie Profilaktyki, nieuwzględniono zadań z zakresu profilaktyki oraz wspomaganie uczniów zagrożonych nadwagą i otyłością pomimo wzrostu liczby uczniów zagrożonych otyłością z pięciu osób, tj. 4,9% w ogólnej

liczbie uczniów uczęszczających do Szkoły w roku szkolnym 2008/2009, do ośmiu, tj. 8,7% w roku szkolnym 2010/2011. W Programie Wychowawczym tylko w sposób ogólny określono zadania związane z wdrażaniem uczniów do zdrowego stylu życia, oraz kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu m.in. poprzez uczestnictwo uczniów w życiu sportowym Szkoły oraz uczestnictwo w wycieczkach tematycznych. Szkolny Program Profilaktyki w zakresie zdrowia fizycznego i prawidłowego odżywiania przewidywał w zasadzie tylko przeciwdziałanie anoreksji i bulimii, nie przewidziano w nim jednak zadań związanych z walką z nadwagą i otyłością.

3. Dyrektor oraz rada pedagogiczna¹, nie podejmowali współpracy z pielęgniarką szkolną w zakresie przeciwdziałania nadwadze i otyłości uczniów. Wyniki przeprowadzonej ankiety potwierdzają, że nauczyciele nie mają doświadczenia we współpracy z pracownikiem służby zdrowia w rozwiązywaniu problemów dzieci z nadwagą i otyłością.

Przyczyny powstania powyższych nieprawidłowości upatrywać należy w nieprzywiązywaniu szczególnej uwagi do problemu nadwagi i otyłości uczniów, co potwierdza wyjaśnienie Dyrektora Szkoły, która niepodejmowanie m.in. działań zmierzających do: pozyskania pomocy w związku z realizacją zadań profilaktyki nadwagi i otyłości, korzystania ze środków finansowych na działania prewencyjne w zakresie nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży szkolnej czy podejmowania współpracy w powyższym zakresie z organizacjami samorządowymi uzasadniła *małą liczbą uczniów z nadwagą i otyłością*.

4. Szkoła nie przywiązywała również uwagi do zmniejszenia zainteresowania uczniów żywnością o niskich walorach odżywczych oferowaną w sklepiku szkolnym. Ustalenia kontrolne wykazały, że w sklepiku tym oferowano uczniom produkty żywnościowe nie zalecane w żywieniu dzieci w tym m.in., słodczyce typu: snickers, 3 bit, twix, kit kat, mars, cukierki czekoladowane i inne, batony czekoladowe, ciasto nadziewane czekoladą 7 Days.
5. Opieka pielęgniarska sprawowana była w nieodpowiednich warunkach lokalowych, gdyż gabinet pielęgniarski urządzony został w pomieszczeniu socjalnym, nie

¹ § 6 pkt 5 i 6 rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 139, poz. 1133).

spełniającym obowiązujących² wymagań. W pomieszczeniu tym brak było m.in. szafki przeznaczonej do przechowywania leków, artykułów sanitarnych i innych materiałów medycznych, szafki do przechowywania środków dezynfekcyjnych, a także leżanki. Wskutek braku podstawowych urządzeń gabinetu pielęgniarskiego leki i sprzęt pierwszej pomocy przechowywano w szafie w sekretariacie Szkoły, a dokumentacja medyczna przewożona była i przechowywana przez pielęgniarkę szkolną w odległym od Szkoły o 3 km Zespole Szkół w Barcicach. Według wyjaśnień Pani Dyrektor *pielęgniarkę umieszczono w pomieszczeniu zastępczym, tym bardziej, że przebywa w szkole tylko dwa razy w tygodniu. Nie mniej jednak pomieszczenie spełnia wymogi do wykonywania czynności badań przesiewowych, mierzenia, ważenia, prowadzenia działań profilaktycznych.*

Przystawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Rozważenie potrzeby zwiększenia aktywności Szkoły w realizacji programów kształtujących prawidłowe nawyki żywieniowe i profilaktykę otyłości m.in. poprzez uwzględnienie w Programie Wychowawczym Szkoły i Profilaktyki, realizacji zadań z zakresu profilaktyki oraz wspomagania uczniów zagrożonych nadwagą i otyłością.
2. Podjęcie współpracy z pielęgniarką szkolną w zakresie przeciwdziałania nadwadze i otyłości uczniów.
3. Podjęcie działań zmierzających do dostosowania pomieszczenia przeznaczonego na gabinet pielęgniarki szkolnej do obowiązujących warunków.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków bądź przyczynach ich niepodjęcia.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

² § 7 ust. 1 i § 8 ust.2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 15 marca 2006 r. w sprawie wymagań technicznych i sanitarnych dla pomieszczeń, w których można wykonywać praktykę pielęgniarek i położnych, oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać urządzenia i sprzęt medyczny umożliwiający udzielanie świadczeń zdrowotnych (Dz. U. Nr 56, poz. 397)

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.